

Eurofound

Reglementarea intermediarilor de pe piața forței de muncă și rolul partenerilor sociali în prevenirea traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă

Rezumat

Introducere

Prezentul raport își propune să contribuie la dezvoltarea unui ghid al celor mai bune practici pentru autoritățile publice referitor la monitorizarea și aplicarea normelor și reglementărilor relevante privind intermediarii de pe piața forței de muncă în vederea prevenirii traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă. Raportul reunește rezultatele cercetărilor referitoare la două domenii principale: modul în care activitatea intermediarilor de pe piața forței de muncă este reglementată de către autoritățile publice din diferite state membre și măsura în care activitățile partenerilor sociali contribuie la prevenirea traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă. Raportul se concentrează în principal pe traficul de persoane în scopul exploatării prin muncă și nu vizează traficul în scopul exploatării sexuale. Raportul se bazează pe informațiile furnizate de corespondenții europeni ai rețelei Eurofound din toate cele 28 de state membre ale UE și din Norvegia.

Contextul de politică

De la sfârșitul anilor 1990, acțiunile de prevenire a traficului de ființe umane au constituit priorități pe agenda Uniunii Europene. Protocolul de la Palermo privind prevenirea traficului de persoane, adoptat în 2002, a stat la baza adoptării, în același an, a deciziei-cadru a Consiliului UE și a unui plan UE pentru abordarea traficului. În 2011, Parlamentul European și Consiliul au adoptat o directivă privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia. Fiind inspirată de Directiva privind combaterea traficului de persoane, Strategia UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane [COM(2012) 286 final] include un set de acțiuni specifice care vizează prevenirea, protecția, punerea sub urmărire penală și parteneriatele. De asemenea, strategia identifică recrutarea ca un domeniu relevant pentru trafic și subliniază importanța includerii sindicatelor și a organizațiilor patronale în procesul de elaborare a politicilor de combatere a traficului.

Principalele constatări

Raportul analizează legislația, reglementarea și activitățile partenerilor sociali pentru a contracara potențiala implicare a intermediarilor de pe piața forței de muncă în traficul de persoane în scopul exploatării prin muncă. Prima parte a raportului prezintă contextul de politică și definițiile, luând în considerare în același timp posibilele modalități prin care intermediarii de pe piața muncii ar putea avea legătură cu traficul. Intermediarii de pe piața forței de muncă sunt entități sau instituții publice sau private cu rol de mediator între persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și angajator, care funcționează fie ca agenții de plasare a forței de muncă (Employment Placement Agencies - EPA), fie ca agenții de muncă temporară (Temporary Work Agencies - TWA).

Cercetările arată că a existat o creștere rapidă a numărului de intermediari de pe piața forței de muncă spre sfârșitul secolului al XX-lea, după ce mai multe țări UE au eliminat restricțiile și au început să reglementeze munca prin agenții de muncă temporară.

Printre reglementările europene și internaționale relevante se numără Directiva privind munca prin agent de muncă temporară (2008/104/CE) și Convenția Organizației Internaționale a Muncii 181 care reglementează agențiile de ocupare a forței de muncă, precum și diferite măsuri naționale de reglementare și de monitorizare a intermediarilor de pe piața forței de muncă. Printre cele mai frecvente forme de reglementare a activității intermediarilor de pe piața forței de muncă din UE se numără sistemele de autorizare, de înregistrare sau de certificare.

Cercetările au identificat patru sectoare care, în majoritatea țărilor, au fost asociate problemelor privind traficul de persoane în scopul exploatării prin muncă: agricultură, construcții, munci casnice, hoteluri și restaurante. În unele țări, printre sectoarele problematice se numără comerțul cu amănuntul (Belgia și Suedia), saloanele de coafură și cosmetică (Finlanda), transporturile (România) și deșeurile și reciclarea (Danemarca).

Partenerii sociali oferă informații și experiență privind recrutarea frauduloasă și exploatarea prin muncă. Schimbul de informații, sprijinul reciproc și cooperarea eficiente sunt esențiale pentru prevenirea și eradicarea traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă. La nivel internațional, partenerii sociali pentru sectorul agențiilor de muncă temporară (Uni Global și CIETT) au încheiat în 2008 un Memorandum de înțelegere privind munca prin agent de muncă temporară, în care ambele părți și-au exprimat sprijinul pentru un cadru de reglementare care să interzică subminarea, prin munca prin agent de muncă, a drepturilor și condițiilor altor lucrători. Cercetarea constată că partenerii sociali naționali își recunosc din ce în ce mai mult responsabilitatea în domeniu și își exprimă preocuparea cu privire la recrutarea frauduloasă și la practicile de exploatare în domeniul muncii. Cu toate acestea, în pofida acestei activități, se pare că traficul de persoane în scopul exploatarei prin muncă nu este încă o prioritate la nivel național.

Partenerii sociali din statele membre și din Norvegia au dezvoltat diverse practici de combatere a traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă de către intermediarii de pe piața forței de muncă. Acestea completează politicile de stat și pot lua diverse forme precum: contracte colective, inițiative comune, dialog cu guvernul, campanii, sisteme de tratare a reclamațiilor, cooperare transnațională, elaborarea unor coduri de conduită, furnizarea de informații și materiale educaționale, creșterea numărului de inspecții și utilizarea mijloacelor de comunicare în masă.

Raportul arată că implicarea partenerilor sociali în acest domeniu constituie adesea o provocare. Întrucât asociațiile patronale nu includ toți intermediarii de pe piața forței de muncă, aplicarea legii, în special în cazul intermediarilor mici sau mijlocii, poate fi problematică. Sindicatele nu sunt întotdeauna în măsură să ajungă la toți lucrătorii, în special la cei care ocupă locuri de muncă izolate sau „ascunse”.

Măsurile de politică preconizate

Exemple de bune practici emergente sunt subliniate în întregul raport. Printre activitățile guvernamentale naționale se numără cooperarea transfrontalieră, activitatea inspectoratului de muncă, introducerea legislației și a reglementărilor, sprijinirea cooperării între diferite autorități, furnizarea de orientări prin intermediul activităților de sensibilizare, formare și coduri etice, acordarea de sprijin victimelor și cooperarea cu partenerii sociali. Multe exemple de bune practici emergente din partea guvernelor, precum și cele din rândul partenerilor sociali implică

vizarea victimelor și creșterea gradului de sensibilizare cu privire la traficul de persoane în scopul exploatarei prin muncă. Întrucât au fost identificate puține informații referitoare în mod specific la intermediarii de pe piața forței de muncă sau chiar la angajatori, raportul subliniază faptul că asociațiile patronale și sindicatele ar putea face mai mult pentru soluționarea problemei. În țările cu un dialog social sectorial funcțional, o soluție practică pentru partenerii sociali ar fi elaborarea unei strategii comune pentru combaterea concurenței neloiale și reducerea presiunii asupra salariilor și condițiilor.

Următoarele puncte ar trebui luate în considerare în elaborarea unui ghid al celor mai bune practici pentru autoritățile publice pentru o mai bună monitorizare și aplicare a normelor și reglementărilor relevante în vederea prevenirii traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă de către intermediarii de pe piața forței de muncă:

- Elaborarea la nivel național a unor definiții clare privind intermediarii de pe piața forței de muncă, traficul de persoane și exploatarea prin muncă, pe baza directivelor europene relevante și a instrumentelor internaționale.
- Utilizarea unor definiții concise pentru a îmbunătăți colectarea de date cu privire la importanța și incidența intermediarilor de pe piața forței de muncă și ale traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă.
- Creșterea numărului intermediarilor de pe piața forței de muncă care sunt înregistrați, autorizați și/sau certificați.
- Utilizarea unor procese de înregistrare, autorizare și/sau certificare îmbunătățite pentru a contribui la aplicarea în mod cuprinzător a legii și la sancționarea intermediarilor de pe piața forței de muncă care ar putea acționa la punctul de intrare al traficului.
- Intensificarea cooperării regionale și transfrontaliere între autoritățile publice și partenerii sociali.
- Sprijinirea activităților comune bipartite și tripartite coerente și eficiente care vizează intermediarii de pe piața forței de muncă și practicile de recrutare, precum și traficul de persoane în scopul exploatarei prin muncă.
- Sprijinirea partenerilor sociali în creșterea reprezentării colective, în special la nivelul intermediarilor de pe piața forței de muncă mici și mijlocii.

Informații suplimentare

Raportul *Reglementarea intermediarilor de pe piața forței de muncă și rolul partenerilor sociali în prevenirea traficului de persoane în scopul exploatarei forței de muncă* este disponibil la <http://eurofound.europa.eu/ro/publications>.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați dnei Andrea Fromm, ofițer de cercetare, la adresa afr@eurofound.europa.eu